

Ανθεκτική Αθήνα / ή πώς το Ίδρυμα Rockefeller κάνει σχεδιασμό.

Η ανθεκτικότητα τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται ως ζητούμενο σε πλήθος πεδίων ανά την υφήλιο, εισαγόμενη το 2014 και στην Ελλάδα. Σημείο κλειδί για τη μεταφορά της αρχικά στον πολιτικό και αναπτυξιακό λόγο και έπειτα στον αστικό σχεδιασμό στην ελληνική επικράτεια κατέχει το Ίδρυμα Rockefeller βάσει του προγράμματος «100 Ανθεκτικές Πόλεις» που έχει καταρτίσει. Η Αθήνα, έχοντας επιλεγεί μέσω διαγωνισμού μεταξύ πολλών υποψήφιων πόλεων, καλείται να συντάξει τη στρατηγική ανθεκτικότητας για την αντιμετώπιση των χρόνιων πιέσεων αλλά και των ξαφνικών κρίσεων που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει.

Τα επίδικα αυτής της πρωτοβουλίας είναι πολλά καθώς συμβαίνουν σημαντικές μεταλλαγές σε πολλά επίπεδα. Αρχικά, καθιερώνεται στον πολιτικό λόγο και στη σχεδιαστική πρακτική μια ασαφής και προβληματική έννοια από ποικίλες απόψεις (μεγάλη συζήτηση έχει προκληθεί σχετικά με την αδυναμία μεταφοράς της στις κοινωνικές επιστήμες αλλά και με το νόημά της). Επίσης, επισημαίνεται ο ρόλος του Ιδρύματος Rockefeller στη μετάδοση και καθιέρωσή της σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης μέσω των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του (έχει προηγηθεί αντίστοιχο πρόγραμμα ανθεκτικότητας στις αναπτυσσόμενες χώρες). Τέλος, στην περίπτωση του αστικού σχεδιασμού συντελείται μια σημαντική αλλαγή όσον αφορά το ποιος ενεργοποιεί/κινητοποιεί το σχεδιασμό, με ποια μέσα και υπό ποιους όρους, καθώς και η σχέση του με τον επίσημο σχεδιασμό σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο και με ποιες διαδικασίες αυτός συμβαίνει.

Όλα τα παραπάνω διαμορφώνουν ένα πολύπλοκο πλαίσιο ανάγνωσης της πρωτοβουλίας της δημοτικής αρχής της Αθήνας να εμπλακεί σε ένα αντίστοιχο πρόγραμμα υπό την καθοδήγηση ενός ιδρύματος το οποίο καθορίζει τη μεθοδολογία και τη διαδικασία σχεδιασμού προωθώντας θεωρητικά μια συμμετοχική οπτική. Η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται σε μια σειρά μετατοπίσεων που ενδεχομένως να κινούν το σχεδιασμό προς μια διαφορετική κατεύθυνση από αυτήν που οι περισσότεροι μάλλον θέλουμε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΑΣΤΑΝΗΣ Μεταπτυχιακός Φοιτητής Πολεοδομίας-Χωροταξίας ΕΜΠ.